

چه چیزی رویای خودکفایی تولید بنزین را بر باد می دهد؟



واردات بنزین به کشور در سایه راه اندازی طرح های جدید پالایشگاهی مانند ستاره خلیج فارس از بیش از ۲ ماه پیش تاکنون متوقف شده است که البته در صورت مدیریت نادرست مصرف و افزایش قاچاق، این خودکفایی خیلی زود به پایان رسیده و واردات از سر گرفته خواهد شد.

قطع واردات بنزین و خودکفایی در تولید این فراورده استراتژیک از سیاست ها و آرزوهای درازمدت در کشور بوده که بارها به مرز تحقق نزدیک شده، اما هر بار با اوج گیری میزان مصرف، همه برنامه های خودکفایی بر باد رفته است.

در ماه های اخیر نیز با اجرای طرح های جدید پالایشگاهی مانند ستاره خلیج فارس و افزایش ظرفیت پالایشگاه بندرعباس، این آرزو یک گام به واقعیت نزدیک شده و واردات قطع شده است، اما به نظر می رسد که این خودکفایی چندان به درازا نکشد.

براساس گزارش ها، واردات بنزین از بیش از ۲ ماه پیش به کشور قطع شده است؛ میانگین واردات بنزین در نیمه نخست امسال کمتر از پنج میلیون لیتر در روز بوده است.

خودکفایی در تولید بنزین با ساخت پالایشگاه ستاره خلیج فارس



فازهای اول و دوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس در دولت های یازدهم و دوازدهم ساخته شد و به بهره برداری رسید.

قرارداد ساخت پالایشگاه ستاره خلیج فارس در اواسط دهه ۱۳۸۰ به امضا رسید که قرار بود در چهار سال با افزایش تولید بنزین و خودکفایی کشور در این فرآورده راهبردی هر چه زودتر ساخته شود اما این هدف هیچگاه محقق نشد و ساخت آن به دلیل تحریم و سوءمدیریت طبق برنامه پیش نرفت و بارها با تاخیر افتاد.

درنهایت، در دولت یازدهم بخش هایی از مرحله نخست این پالایشگاه به بهره برداری رسید و در تیرماه ۹۶ نیز فاز ۲ با حضور رئیس جمهوری به طور رسمی راه اندازی شد که در نتیجه تراز تولید بنزین کشور بالا رفت.

سه فاز این پالایشگاه از ظرفیت تولید روزانه ۳۶ میلیون لیتر بنزین و ۱۴ میلیون لیتر گازوییل با استاندارد یورو ۴ اتحادیه اروپا برخوردار است.

با وارد مدار شدن همه فازهای پالایشگاه ستاره خلیج فارس، ایران پس از ۱۰۵ سال، می تواند به صادر کننده این فراورده تبدیل شود.

علیرضا صادق آبادی، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراآورده های نفتی ایران پیش از این در این باره گفته بود: با راه اندازی فاز سوم ستاره خلیج فارس، روزانه ۱۲ میلیون لیتر دیگر به حجم بنزین یورو ۵ تولیدی ایران افزوده خواهد شد؛ تلاش بر این است که روزانه ۸۰ میلیون لیتر بنزین یورو ۵ تولید کنیم و به هدف ظرفیت تولید روزانه بیش از ۱۰۰ میلیون لیتر بنزین نزدیک شویم.

ایران در سال های گذشته ناچار به واردات ۱۰ تا ۲۰ میلیون لیتر بنزین در روز بود اما امسال پس از راه اندازی فازهای پالایشگاه

میعانات گازی ستاره خلیج فارس و همچنین چند طرح توسعه در پالایشگاه هایی مانند بندرعباس توانست به مرز خودکفایی رسیده و واردات را متوقف کند.

بیدار شدن غول مصرف بنزین با پایان فصل سرما

به نظر می رسد جشن خودکفایی در تولید بنزین زمان زیادی به درازا نکشد و با وضعیت کنونی رشد مصرف، بزودی باید شاهد از سرگیری واردات باشیم.

در نیمه نخست امسال و به ویژه فصل تابستان، میزان مصرف بنزین در کشور به مرز هشدار رسید به طوری که حجم مصرف در برخی روزهای فصل تابستان با رشدی چشمگیر به مرز ۱۰۰ میلیون لیتر افزایش یافت.

حتی در سی و یکم تیرماه رکورد بیشترین مصرف بنزین کل کشور شکسته شده و رقم بیسابقه ۱۲۱ میلیون و ۸۰۰ هزار لیتر در آن روز ثبت شد.

براساس گزارش ها، مصرف بنزین در کشور در فصل تابستان حدود ۹.۶ درصد نسبت به مدت مشابه پارسال رشد داشت. اما با فرارسیدن فصل پاییز و کاهش سفرهای برون شهری از حجم مصرف بنزین کاسته شد و به حدود ۸۰ میلیون لیتر در روز رسید.

البته باید توجه داشت که کاهش مصرف، دوام چندانی نداشته و با پایان ماه های سرد سال و رسیدن تعطیلات نوروز و بهار و تابستان، غول مصرف بنزین دوباره از خواب بیدار خواهد شد و میزان مصرف افزایش قابل توجهی خواهد یافت.

در صورتی که فکری برای مدیریت مصرف در ماه های پیش رو نشود، باید انتظار جهشی بزرگ در مصرف این فراورده استراتژیک را داشت به طوری که تولید داخل نیز احتمالاً توان پاسخگویی به آن را نداشته و کشور دوباره ناچار به واردات بنزین خواهد شد.

تهدید قاچاق بر سر خودکفایی بنزین

تهدید دیگری که پیش روی خودکفایی در مصرف سوخت کشور وجود دارد، معضل قاچاق است که علاوه بر خارج کردن سرمایه های ملی به آن سوی مرزها، آرزوی خودکفایی در تولید بنزین را نیز بر باد خواهد داد.

درباره میزان قاچاق بنزین و انواع دیگر سوخت، آمار دقیقی وجود ندارد اما به گفته وزیر نفت، مجموع قاچاق سوخت اکنون حدود ۴ تا ۵ میلیون لیتر برآورد می شود.

در فصل تابستان میزان قاچاق سوخت به طور غیر رسمی حدود ۱۰ میلیون لیتر اعلام شده بود که با تشدید نظارت ها در مناطق و شهرهای مرزی، از حجم قاچاق کاسته شد.

با وجود افزایش نظارت ها به دلیل اختلاف قیمت بنزین در داخل با

کشورهای همسایه، بازار قاچاق سوخت همچنان داغ است. قاچاقچیان سوخت برای دست یابی سود هزار درصدی قاچاق بنزین، به هر شیوه ای متوسل می شوند.